

LIETUVOS DAILĖS TERAPIJOS ASOCIACIJOS ETIKOS KODEKSAS

Vilnius

Preambulė

Lietuvos dailės terapijos asociacija (toliau – asociacija) priėmė šį Etikos kodeksą, kad asociacijos nariai (toliau – nariai) užsiimdami praktika galėtų remtis pamatiniais principais, normomis ir gairėmis. Šis kodeksas skirtas palengvinti jų darbui, be to, informuoti ir ginti viešai savo paslaugas teikiančius narij.

1. Bendroji dalis

1.1. Šis Etikos kodeksas nustato esminius LDTA narių santykių su klientais, kolegomis ir draugijos veikimo etinius principus.

1.2. Narys įsipareigoja laikytis šio Etikos kodekso ir savo įsipareigojimą patvirtina parašu. Vienas egzempliorius lieka LDTA nariui, o kitas saugomas LDTA sekretoriatare.

1.3. Narys, dirbantis praktinį darbą su klientais psichikos sveikatos priežiūros srityje, privalo rūpintis asmeniniu bei profesiniu augimu, nuolat kelti kvalifikaciją / tęsti profesinę saviugdą. Dėl to jis (ji) privalo nuolat vertinti savo darbo rezultatus, prireikus kreiptis į kolegas dėl profesinės priežiūros, asmeninės terapijos, o kartais jam (jai) gali tekti laikinai ar net visiškai nutraukti terapinį darbą.

1.4. Remiantis Ministro Pirmininko 2009 m. rugsėjo 7 d. potvarkiu Nr. 376 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudarytos darbo grupės parengta medžiaga:

1.4.1. Menų terapijos metodų taikymas – menų terapijos metodų / technikų integravimas kitoje profesinėje veikloje, kurią vykdo medikas, psichologas, socialinis darbuotojas, specialusis pedagogas, meno pedagogas, ergoterapeutas, slaugytojas, kineziterapeutas ir kiti specialistai (toliau – dailės terapijos metodų taikytojas).

1.4.2. Menų terapeutas – tai asmuo, įgijęs menų terapeuto profesinę kvalifikaciją dirbti vienoje iš menų terapijos sričių: muzikos, dailės, šokio ir judesio, dramos (toliau – dailės terapeutas).

2. Santykiai su klientais

2.1. Nariai privalo dirbti su klientais atsakingai ir sąžiningai.

2.2. Nariai turi skatinti savo klientus ar jų globėjus įvertinti sveikatos būklę ir ieškoti kvalifikuoto gydytojo ar specialisto pagalbos siekiant ją pagerinti.

2.3. Nariai turi padėti klientams suprasti jų pasirinkimą priimant sprendimus ir jį gerbti.

2.4. Nariai, dirbantys praktinį darbą su klientais, paslaugas klientams teikia pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus ir poįstatyminius aktus.

2.5. Nariai privalo ieškoti profesionalios pagalbos iškilus bet kokioms asmeninėms problemoms ar konfliktams, kurie gali pakenkti ar paveikti jų darbą arba kliento klinikinę diagnozę.

2.6. Narys privalo suprasti galimus asmeninius ar profesinius apribojimus savo darbui, tai pastebėjęs privalo nusiųsti klientą pas kitą specialistą.

2.7. Nariai privalo suteikti savo klientams kiek įmanoma nuoseklesnę priežiūrą, stengtis palaikyti su jais kontaktą terapijos metu ir parengti klientą terapijos pabaigai. Jei dėl susiklosčiusių aplinkybių terapija turi baigtis pirma laiko, nariai privalo padėti klientui rasti alternatyvius pagalbos šaltinius.

- 2.8. Jei dailės terapija ir (ar) dailės terapijos metodų taikymas neduoda teigiamo rezultato, reikia profesionaliai ir korektiškai šį darbą nutraukti.
- 2.9. Nario ryšys su klientu privalo apsiriboti tik terapinės situacijos aplinka. Neleistinas bet koks emocinis, fizinis, seksualinis ar finansinis paciento išnaudojimas.
- 2.10. Pasibaigus terapijai ar jai nutrūkus nario atsakomybė išlieka: privalu neribotą laiką išlaikyti kliento konfidencialumą (išskyrus toliau numatytus atvejus, žr. 4.2., 4.10.5.) ir mažiausiai dar trejus metus nepalaikyti jokių santykių su buvusiu klientu.
- 2.11. Privačiai dirbantys nariai privalo susitarti dėl honoraro prieš pradėdami teikti paslaugas ir įspėti apie bet kokį jų pasikeitimą.

3. Konfidencialumas

- 3.1. Visa informacija apie klientą, kurią narys sužino terapijos ar konsultavimo procese, yra visiškai konfidenciali.
- 3.2. Nariai privalo gerbti ir saugoti iš klientų pokalbių metu ar per meninės raiškos objektus gautą konfidencialią informaciją. Informacija, pokalbiai, susitarimai tarp nario ir kliento bei meninės raiškos objektai privalo likti paslapyje. Tačiau juos galima atskleisti leidus klientui, jei to reikalauja įstatymas, arba tai gali padaryti narys, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, pavyzdžiui, kliento, terapeuto, besirūpinančiųjų klientu ar visuomenės saugumui grėstų pavojus, jeigu informacija nebūtų atskleista. Tokiais atvejais ji turi būti atskleista tokiu būdu, kuris geriausiai gina kliento interesus.
- 3.3. Narys privalo stengtis apginti kliento konfidencialumą multidisciplininėje komandoje, prieš darbdavį, vaiko apsaugos institucijose ir pažeidžiamų suaugusiųjų globos grupėse, versdamasis privačia praktika, palaikydamas kliento ir terapeuto santykius.
- 3.4. Dailės terapijos metu sukurtus kūrinius reikia pavadinti, užrašyti jų sukūrimo datą. Juos saugoti tol, kol bus palaikomi terapiniai santykiai. Apskritai kliento meninės raiškos objektus galima naudoti tik terapiniais tikslais ir tokių meno kūrinių sunaikinimą reikia aptarti su klientu. Galiausiai, meno kūrinys yra kliento nuosavybė, tik jis nusprendžia, kaip šį kūrinį sunaikinti. Jei stinga vietos, vietoj kliento meninės raiškos objekto gali būti saugomi nufotografuoti, nufilmuoti ar skaitmeniniu būdu įrašyti atvaizdai.
- 3.5. Visi įrašai (popieriuje, garso, vaizdo, elektroninėse ir kt. laikmenose) privalo būti tinkamai saugomi ir neprieinami pašaliniam.
- 3.6. Naudotis įrašymo technika galima tik klientui sutikus ir aiškiai apibrėžus tikslus, dėl kurių tai daroma.
- 3.7. Nariai, norintys panaudoti žodinį dialogą, vaizdinius ar rašytinę dailės terapijos užsiėmimų medžiagą tyrimų, mokslo, publikavimo ar eksponavimo tikslais, turi:
- 3.7.1. Paprašyti kliento ar teisėto kliento globėjo arba slaugytojo raštiško sutikimo.
- 3.7.2. Informuoti klientą, teisėtą globėją ar slaugytoją, kaip ta medžiaga bus panaudota.
- 3.8. Moksliniams tikslams, publikacijoms ar viešiesiems pristatymams naudojama informacija privalo būti paruošta ir pateikta tokiu būdu, kad būtų užtikrintas visiškas anonimiškumas.
- 3.9. Nariai privalo gauti kliento, teisėto globėjo ar slaugytojo raštišką sutikimą, jei nori klientą ar kliento darbą fotografuoti, skaitmeniniu būdu įrašyti, filmuoti, įrašyti į kasetę ar kitaip dauginti viešo rodymo ar eksponavimo tikslais.
- 3.10. Nariai, kurie nori panaudoti žodinio dialogo, vaizdines ar rašytines ištraukas iš dailės terapijos užsiėmimų, gali tai padaryti be specialaus kliento leidimo, jei:
- 3.10.1. Ištraukos bus naudojamos tik profesinės veiklos priežiūros, mokymo, švietimo ar dailės terapijos skleidimo tikslais.
- 3.10.2. Ištraukas naudos dirbančių žmonių grupė, besilaikanti konfidencialumo taisyklių, panašių į tas, kurių laikosi nariai.

3.10.3. Informacija apie klientus ir jų šeimas gali būti perduota kitiems profesionalams, tiesiogiai susijusiems su situacija (pvz., šeimos gydytojo profesinę veiklą prižiūrinčiam asmeniui, prieš tai perspėjus klientą.

3.10.4. Išskirtiniais atvejais, kai sužinota informacija liudija apie neabejotinai grėšiantį pavojų asmeniui ar visuomenei, narys privalo šią informaciją perduoti kompetentingoms institucijoms ar pareigūnams.

3.10.5. LDTA organizuojamuose mokymuose dalyviai pasirašo konfidencialumo sutartį.

4. Santykiai su kolegomis

4.1. Nariai savo viešuose pareiškimuose, klientų ar kitų asmenų akivaizdoje nevertina kolegų asmeninių savybių ar profesinės kompetencijos.

4.2. Nariai, esantys kitų narių profesinės veiklos prižiūrėtojais, negali užmegzti su jais oficialių terapinių /gal kitų santykių, nedarbinių?/ santykių ir turi išlaikyti visišką konfidencialumą.

4.3. Nariai, dirbantys mokytojais, profesinės veiklos prižiūrėtojais ir tyrėjais, privalo pateikti tikslią informaciją apie savo kompetenciją ir dalyvauti tęstiniuose profesiniuose mokymuose, siekiant ją išlaikyti.

4.4. Nariai, dirbantys profesinės veiklos prižiūrėtojais yra atsakingi už savo gebėjimų kokybės išlaikymą ir privalo konsultuotis dėl savo darbo.

4.5. Narys, dalyvaujantis ar besiruošiantis dalyvauti įvairiuose renginiuose, skelbia atstovavimą LDTA tik gavęs LDTA tarybos sutikimą.

4.6. Narys, informuodamas ar skelbdamas apie teikiamas profesines paslaugas, privalo jas apibūdinti, teisingai pateikti informaciją apie savo kvalifikaciją, kompetenciją ir priklausymą organizacijai.

4.7. Narys perspėja kolegą, jei pastebi, jog šis pažeidžia etikos principus, o, nepavykus to išspręsti tarpusavio sutarimu, raštu apie tai praneša LDTA etikos komisijai.

5. Etikos kodekso pažeidimų nagrinėjimas

5.1. Etikos kodekso pažeidimus nagrinėja LDTA etikos komisija. Etikos komisijos suformavimas ir jos galios apibrėžtos LDTA įstatuose.

5.2. Skundai dėl LDTA etikos kodekso pažeidimų turi būti pateikti raštu LDTA etikos komisijos pirmininkei (-ui). Etikos komisija turi numatyti ir laikytis tokios skundų nagrinėjimo tvarkos, kad sudarytų sąlygas tiek skundėjui, tiek asmeniui, dėl kurio buvo pradėtas skundas, pagrįsti savo nuomonę.

5.3. Etikos komisija į savo posėdį kviečia svarstomą asmenį ir LDTA tarybos atstovą. Svarstomas asmuo ir tarybos atstovas privalo dalyvauti posėdyje. Posėdyje taip pat gali dalyvauti bet kuris LDTA narys. Posėdis vyksta ir yra teisėtas net ir tuo atveju, jei nedalyvauja svarstomas asmuo ar LDTA tarybos atstovas, jeigu jie tinkamai /geriau nusakom terminu pvz. ne vėliau kaip prieš 7d./ informuoti apie posėdį.

5.4. Etikos komisija, išnagrinėjusi pateiktą medžiagą, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kreipimosi į ją pateikia išvadas raštu LDTA tarybai. LDTA taryba priima sprendimą nuo žodinio įspėjimo iki teikimo LDTA eiliniam narių suvažiavimui dėl nario pašalinimo iš asociacijos.

5.5. Etikos komisija, išnagrinėjusi skundą, privalo apie LDTA tarybai pateiktas išvadas ir apie tarybos sprendimą informuoti skundėją raštu ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo.

5.6. LDTA nariai privalo nedelsiant informuoti LDTA pirmininkę (-ą) apie jiems iškeltus kaltinimus teisme ar grėšiantį bylinėjimąsi, jei tai susiję su jų dailės terapijos praktika ir (ar) dailės terapijos metodų taikymo praktika.

5.7. Skundėjas, pranešdamas apie pažeidimus, sumoka LDTA skundo nagrinėjimo mokestį 100 €. Jei pažeidimas pasitvirtina, pažeidėjas jį sumoka skundėjui. Skundai nepasitvirtinus, mokestis lieka asociacijai.

Su šiuo Etikos kodeksu susipažinau ir prisiimu atsakomybę už jo nuostatų vykdymą

Vardas, pavardė

Parašas

Data

Rekomendacijos:

Nariai gali iš tam tikro tarpininko reikalauti raštiško kliento perdavimo. Klientų, kurie kreipiasi patys, po pirminio kontakto gali būti paprašyta pateikti raštišką prašymą, kad jiems būtų taikoma dailės terapija. Nariai išsaugo teisę savo nuožiūra tam tikrų klientų nepriimti.

Terapijos ir konsultavimo sutartis.

1. Profesiniai santykiai tarp nario ir jo kliento apibrėžiami sutartimi ir užbaigiami jai pasibaigus.
2. Prieš sudarant sutartį būtina klientui (pacientui, psichoterapijos studentui) paaiškinti, kokie yra esminiai dailės terapijos ir dailės terapijos metodų taikymo bruožai, taip pat atskleisti galimas naudingas ir žalingas šio gydymo metodo pasekmes. Jei klientas priima siūlomas sąlygas, galima sudaryti sutartį, tačiau jei dailės terapeutas ar dailės terapijos metodų taikytojas yra įsitikinęs, kad šis metodas yra netinkamas, arba pats klientas atsisako, reikia pasiūlyti kitą terapeutą ar kitą gydymo metodą.
3. Nariai turi gauti kliento sąmoningą sutikimą gydytis, jis turi būti įtrauktas į jų klinikinius užrašus. Jei klientas turi kalbos ar atliekamų procedūrų supratimo sunkumų, nariai turi imtis priemonių, kad jam būtų suteikta atitinkama pagalba, pavyzdžiui, kvalifikuoto vertėjo ar mokinčiojo kurčiųjų kalbą pagalba.
4. Sutartis turi aiškiai apibrėžti dailės terapijos ir (ar) dailės terapijos metodų taikymo ribas, darbo dienas ir valandas, atostogų trukmę, kontaktus tarp susitikimų (sesijų), terapijos užbaigimo procedūrą, finansinius klausimus, galimą medicinos pagalbą ar kitų sričių specialistų konsultacijų galimybę.
5. Nariai turi sutartyje su klientu numatyti dailės terapijos paslaugų teikimo nutraukimą ir privalo tai padaryti tada, kai terapija nebėra naudinga ar panašiai. Jei terapijos nutraukimo su klientu aptarti neįmanoma, tai gali būti padaryta su kliento artimaisiais, pavyzdžiui, tėvu, slaugytoju, globėju ar gydytoju.